

Lühiülevaade Haljala valla 2017.aasta eelarvest

Haljala valla 2017.aasta eelarve koostamise aluseks oli Haljala Vallavolikogu 20. septembril 2016 määrusega nr 58 kinnitatud „Haljala valla eelarvestrateegia aastateks 2017 – 2020“. Vallavolikogu 20. septembril 2016.a. toimunud istungil otsustati, et lähtudes Haljala valla eelarvestrateegiast aastateks 2017-2020, mis kajastab arengukavast lähtuvalt Haljala valla lähiaastate võimalikud arengud ja arvestades asjaolu, et Haljala valla arengukava on kehtestatud kuni aastani 2030, mis hõlmab seaduses ette nähtud ajavahemikku, lugeda Haljala valla arengukava 2015 – 2030 läbivaadatuks.

Seoses käimasoleva haldusreformiga kujuneb 2017.aasta eelarve suure tõenäosusega viimaseks Haljala valla eelarveks. Alates 2016. teisest poolaastast on toimunud ühinemisläbirääkimised naabervaldadega. Läbirääkimised Kadrina vallaga lõpetati, kuid Vihula vallaga jätkusid ja 15. detsembril 2016. aastal Sagadis toimunud Haljala Vallavolikogu ja Vihula Vallavolikogu ühisel istungil otsustati ühehäälselt taotleda Lääne-Viru maakonnas haldusreformi käigus haldusterritoriaalse korralduse muutmist eesmärgil moodustada Haljala valla ja Vihula valla ühinemisel uus haldusüksus - **Lahemaa vald**. Valla pindalaks kujuneks kokku 547,93 km² ja rahvaarvuks oli seisuga 01. jaanuar 2017 kokku 4 389 elanikku.

Kahjuks jääb elanike arv alla 5 000, mis on üheks haldusreformi tingimuseks ning seetõttu allkirjastati 15. veebruaril 2017 riigihalduse ministri poolt Vabariigi Valitsuse ettepanek moodustada Haljala valla, Rakvere valla, Sõmeru valla ja Vihula valla ühinemise teel uus haldusüksus ja uue haldusüksuse nimeks määratakse **Rakvere vald**. Vallad saavad esitada oma arvamuse Vabariigi Valitsuse ettepaneku kohta Lääne-Viru maavanemale volikogu otsuse vormis hiljemalt 2017.aasta 15. maiks. Kui kohaliku omavalitsuse üksus ei esita Vabariigi Valitsuse ettepaneku kohta 2017.aasta 15. maiks arvamust, loetakse nimetatud ettepanek vastuvõetuks!

Haljala valla 2017. aasta kinnitatud eelarve kogumaht moodustab 4 513 915 eurot ja koosneb järgmistest eelarve osadest:

- Põhitegevuse tuludest;
- Põhitegevuse kuludest;
- Investeeringutegevusest;
- Finantseeringutegevusest;
- Likviidsete varade muutusest.

Põhitegevuse tulud

2017. aasta põhitegevuse tulude laekumiseks on planeeritud 2 644 831 eurot, millest maksutulud moodustavad 1 678 000 eurot, saadavad toetused tegevuskuludeks 742 831 eurot, tulud kaupade ja teenuste müügist 209 000 eurot ja muud tegevustulud 15 000 eurot. Suurimaks tululiigiks on maksutulud, millest omakorda laekumine füüsilise isiku tulumaksust moodustab 1 595 000 eurot. 2016.aastal laekus füüsilise isiku tulumaksust kokku 1 571 700 eurot. 2017.aasta laekumise tõusuks võrreldes 2016.aastaga on prognoositud 1,5%.

Füüsilise isiku tulumaks laekub residentidest füüsiliste isikute sissetulekutelt (maksumaksjatelt), kelle elukohaks rahvastikuregistri andmete kohaselt on seisuga 1.jaanuar 2017 Haljala vald.

2015.aastal moodustas keskmine valla maksumaksjate arv kuus 1 334, 2016. aastal oli sama näitaja 1 299 ehk 35 maksumaksja võrra väiksem.

2015.aastal moodustas keskmine väljamakse kuus 1 keskmisele maksumaksjale 828 eurot, 2016.aastal oli vastav näitaja 859 eurot, tõus 31 eurot kuus ehk 3,78%.

Maksu- ja Tolliameti andmetel olid 2016.aasta suurimad tööandjad Haljala valla maksumaksjale:

Koht	Tööandja	Haljala valla maksumaksjate keskmine arv kuus
1	Haljala Vallavalitsus koos hallatavate asutustega (vallavalitsus, kool, lasteaed, rahvamaja, raamatukogu)	86
2	Viru Õlu AS	34
3	OG Elektra AS	33
4	Baltic Fibres OÜ	32
5	Bellus Furnitur OÜ	30
6	Õitseng OÜ	22
7	Rakvere Lihakombinaat	21
8	Jeld-Wen Eesti AS	21
9	OÜ Aaspere Agro	19
10	Rakvere Haigla AS	14
11	Estonian Cell AS	13
12	Eesti Teed AS	12
13	Palmse Mehaanikatöökoda OÜ	11
14	Haljala Soojus AS	11
15	Idavere Mõis OÜ	11

Põhitegevuse kulud

2017.aasta põhitegevuse kulude katmiseks on eraldatud 2 643 110 eurot, millest valla asutustes töötavate inimeste tööjõukulud moodustavad 1 426 054 eurot, majandamiskulud 1 013 105 eurot, antavad toetused 167 951 eurot ja ettenägematute kulude katmiseks ehk reservfondiks on eraldatud 36 000 eurot.

Põhitegevuse kulud jaotuvad peamiselt viie tegevusala vahel järgmiselt:

- **Haridusele** kulub 1 528 005 eurot ehk 57,8% kõigist põhitegevuse kuludest. Haljala Gümnaasiumi kulud moodustavad kokku 848 549 eurot, Haljala Lasteaia kulud 487 921 eurot, koolitranspordi korraldamisele kulub 75 000 eurot, teistelt omavalitsustelt kooliteenuse ostmisele (alus- ja üldharidus) kokku 52 000 eurot ja koolitoidule 54 535 eurot. Noorte huvihariduse kulude katmiseks on planeeritud 10 000 eurot.
- **Valitsemisele** kulub 378 271 eurot ehk 14,3% põhitegevuse kuludest. Valitsemise kuludeks on vallavolikogu, vallavalitsuse, vallavolikogu valimiste ja omavalitsuste ühendustes osalemise kulud. Samuti reservfondiks ja kaasavaks eelarveks planeeritud vahendid.
- **Majandusvaldkonnale koos keskkonnakaitse ja elamu-kommunaalmajandusega** kulub kokku 291 034 eurot ehk 11,0% põhitegevuse kuludest. Kulutused on planeeritud valla teede ja tänavate korrashoiule, heakorrale, jäätmemajandusele, maakorraldusele, veemajandusele, tänavavalgustusele, vallavara haldamisele ja kalmistu kulude katmiseks.
- **Kultuurile** kulub 251 342 eurot ehk 9,5% põhitegevuse kuludest, millest kaetakse rahvamaja, raamatukogude, sporditegevuse, noortekeskuse, seltsitegevuse, valla ajalehe ja kihelkonnaraamatu väljaandmisega seotud kulud ning 2017.aastal väljaantava fotopremia ja 30. juunist kuni 2. juulini toimuva XII noorte laulu- ja tantsupeol osalevate laulu- ja tantsurühmade kulud.
- **Sotsiaalvaldkonnale ja tervishoiule** kulub kokku 194 458 eurot ehk 7,4% põhitegevuse kuludest. Eraldatud vahenditest kaetakse hooldekodudesse paigutatud isikute hooldamisega seotud kulud ja eakate päevakeskuse kulud ning makstakse järgmisi toetusi: sünni- ja matusetootused, toimetulekutoetused, vajaduspõhised peretoetused ja ühekordsed sotsiaaltoetused. Peretoetustest kaetakse kõigi Haljala lasteaias käivate valla laste toidukulud

ja Haljala koolis käivate valla õpilaste koolilõunakulude vahe. Koolilõuna kuluks on 1,26 eurot päevas, millest 78 senti katab riik ja 48 senti õpilase kohta päevas katab vald peretoetuste arvelt. Lisaks eeltoodud toetustele makstakse 65 eurot toetust kooliteed alustavate laste vanematele ning igal aastal saavad kõik valla lapsed maiustuste jõulupaki. Valla eakatele korraldatakse jõulupidu koos jõululaua ja esinejatega.

Investeermistegevus

2017. aasta investeermistegevus koosneb järgmistest tuludest ja kuludest:

Tulu/kulu liik	Kirje nimetus	Summa eurodes
381	<i>Põhivara müük (+)</i>	25 000
15	<i>Põhivara soetus (-)</i>	-1 606 482
	Haljala Kooli uue hoone projekteerimiseks ja ehitamiseks	-1 300 000
	Kodupaiga sotsiaalmajas 4 korteri remondiks	-40 000
	Haljala Rahvamaja katuse remondiks	-25 000
	Tallinna mnt -Põllu -Uus põik -Tervete -Veskijärve tänavavalgustuse rekonstrueerimiseks	-100 000
	Haljala aleviku rekreatsiooniala arendamiseks	-112 000
	Kasutusest välja langenud munitsipaalomandisse kuuluva hoone Kase tee 6 Aaspere külas lammutamiseks	-19 482
	ATV ostmiseks	-10 000
3502	<i>Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)</i>	1 045 494
	Haljala Kooli uue hoone projekteerimiseks ja ehitamiseks	801 060
	Kodupaiga sotsiaalmajas 4 korteri remondiks	30 000
	Tallinna mnt -Põllu -Uus põik -Tervete -Veskijärve tänavavalgustuse rekonstrueerimiseks	85 000
	Haljala aleviku rekreatsiooniala arendamiseks	100 800
	Hajaasustuse programmi toetuseks	10 000
	Kasutusest välja langenud munitsipaalomandisse kuuluva hoone Kase tee 6 Aaspere külas lammutamiseks	13 634
	ATV ostmiseks	5 000
4502	<i>Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)</i>	-118 708
	Hajaasustuse programmis osalejate toetamiseks	-24 288
	Essu küla Tammispea tee piirkonna vee- ja kanalisatsioonitorustiku rekonstrueerimise toetamiseks	-11 320
	Tõrremäe -Veltsi -Haljala kergliiklustee ehitamise toetamiseks	-83 100
655	<i>Finantstulud (+)</i>	100
650	<i>Finantskulud (-)</i>	-18 049
	INVESTEERIMISTEGEVUS KOKKU	-672 645

Põhivara müügist saadav tulu moodustab 25 000 eurot.

Valla kodulehel on avaldatud pakkumised elamumaa omandamiseks hoonestusõiguse seadmise teel: Haljala alevikus 1 kinnistu ja Essu külas 7 kinnistut, alghinnad alates 1 668 eurost kuni 2 269 euronni.

Enampakkumisel on kinnistu aadressil Võsu mnt 4, Haljala alevikus ehk nn apteegimaja, mille alghinnaks on 25 000 eurot ja tootmismaa Põdruse külas pindalaga 14 399 m², alghinnaga 5 000 eurot.

Põhivara soetusteks on planeeritud kokku 1 606 482 eurot, mille katmiseks on arvestatud põhivara soetusteks saadava sihtfinantseerimisega ehk toetustega summas 1 045 494 eurot.

Haljala Kooli uue hoone projekteerimiseks ja ehitamiseks on 2017.aastaks planeeritud kokku 1 300 000 eurot, millest 801 060 eurot kaetakse struktuurifondidest saadavast toetusest (Põhivara soetuseks saadavast sihtfinantseerimisest) ja 498 940 eurot moodustab omaosalus, mis kaetakse pikaajalise laenu vahenditest.

Uue koolihoone maksumuseks kujuneb hinnanguliselt 4,2 miljonit eurot ja kooli asukohaks on kinnitatud praeguse õppekorpusse asukoht. Uue hoone ehitamiseks praegused hooned lammutatakse ning õppetöö toimub asenduspindadel Haljala Rahvamajas, Tallinna mnt 8 (endine internaadihoone) ruumides ja Haljala Lasteaia ruumides. Uue kooli suuruseks kujuneb 3 000 m², millest 700 m² moodustab võimla. Rahastamisallikateks on ehitusperioodil 2017 kuni 2019 planeeritud 2,6 miljonit eurot Euroopa Liidu toetusena ja 1,6 miljonit eurot valla omaosalusena pikaajalise laenu toel.

Valla poolt esitatud taotlus toetuse saamiseks sai ametliku kinnituse Vabariigi Valitsuse poolt 02. märtsil 2017 – Haljala Kooli õppehoone ehitamiseks ja sisustamiseks eraldati 2 605 859 eurot.

Kodupaiga sotsiaalmajas on planeeritud 4 korteri remont, mille hinnanguliseks maksumuseks kujuneb 40 000 eurot. 2017.aasta algul esitas Vallavalitsus Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusele taotluse toetuse saamiseks summas 30 000 eurot (Põhivara soetuseks saadavast sihtfinantseerimisest). Omaosaluseks kujuneb 10 000 eurot vallaeelarve vahenditest.

Haljala Rahvamaja katuse remondiks on planeeritud 25 000 eurot. Vahendid eraldatakse 100%-liselt valla eelarvest. Vahendid kasutatakse kõige kriitilisemas olukorras oleva katuse osa remontimiseks.

Majandus- ja taristuministri 12.08.2016 määrusega nr 48 on kehtestatud toetuse meetme „Energiasäästu ja taastuvenergia osakaalu suurendamine“ tegevus „Tänavavalgustuse taristu renoveerimine“ avamine. Toetuse eesmärk on tänavavalgustuses elektrienergia kasutamise efektiivsuse suurenemine, mille tulemusena väheneb tänavavalgustuses elektrienergia tarbimine tänu efektiivsema LED-valgustustehnoloogia kasutamisele.

Projekti „Haljala valla tänavavalgustuse uuendamine“ esitatud taotluse kogumaksumuseks kujuneb koos projekteerimisega 237 670 eurot, millest projekteerimine moodustab 10 000 eurot ning teostatavate tööde maht 227 670 eurot. Taotluse rahuldamisel kujuneb tööde teostamise perioodiks 2017 – 2018.

2017. aasta tööde maht moodustab 100 000 eurot, millest 85 000 eurot kaetakse Keskkonnainvesteeringute Keskuse Sihtasutuse poolt eraldatud toetusest (Põhivara soetuseks saadavast sihtfinantseerimisest). Valla omaosaluseks kujuneb 2017.aastal 15 000 eurot vallaeelarve vahendeid.

Haljala aleviku rekreatsiooniala arendamiseks on planeeritud 112 000 eurot, millest 100 000 eurot moodustab LEADER meetme toetus Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ametilt (Põhivara soetuseks saadavast sihtfinantseerimisest) ja 12 000 eurot omaosaluse katmiseks vallaeelarve vahenditest. Rekreatsiooniala on kavas rajada Haljala Rahvamaja tiigipoolsele osale. Olemasolev terrass korrastatakse ja koos varikatuse ehitusega on tulemuseks väike välilava. Rajatakse puidust kõnnitee, paigaldatakse uued pingid ja nn rannaala lamamistoolid. Istutatakse puid ja põõsaid ning uuendatakse muruplatse.

Haljala Vallavalitsuse 07.detsember 2016 korraldusega nr 259 otsustati esitada Sihtasutusele KredEx taotlus „Kasutusest välja langenud munitsipaalomandisse kuuluva hoone lammutamine Kase tee 6 Aaspere küla“ kogumaksumusega kuni 20 000 eurot ja tagada projekti taotluse rahuldamisel projekti omafinantseering ning tasuda Haljala valla omaosalus summas kuni 6 000 eurot. 28.12.2016 allkirjastati Haljala Vallavalitsuse ja Sihtasutuse KredEx vahel toetuse eraldamise leping summas 13 634 eurot (Põhivara soetuseks saadavast sihtfinantseerimisest) , mis moodustab 69,98% projekti maksumusest. Projekti kogumaksumuseks kujuneb 19 482 eurot ja omaosalus moodustab 5 848 eurot.

ATV soetamine on seotud talviste suusaradade ettevalmistamisega. 2016.aastal soetati suusaraja tallaja (maksumuseks 1 225 eurot). Samal ajal oli suusaradade ettevalmistamiseks vajalik tehnika niivõrd vananenud, et tekkis otsene vajadus soetada uus suusaradade saan. 08.novembri 2016 toimunud Vallavolikogu kultuuri- ja hariduskomisjoni koosolekul arutati ATV soetamist suusaradade rajamiseks ja otsustati: toetada ATV ostmist ja Vallavalitsusele tehti ettepanek ostumenetluse ettevalmistamiseks. 2016.aasta lõpul soetati kaasava eelarve vahenditest 20 komplekti suusavarustust (maksumuseks 2 145 eurot), et anda eelkõige neile õpilastele võimalus suusatamiseks, kellel pole võimalik suusavarustust soetada. 09. jaanuaril 2017 selgus korraldatud hanke tulemusena ka ATV hind – 9 940 eurot, mis sisaldab ettekinnituva sahaga ATV maksumust, millele lisanduvad ka suusaradade rajamiseks vajalikud linnid ning muud tarvikud. 2017.aasta riigieelarves on riigipoolse toetusena Haljala vallale eraldatud 5 000 eurot suusaradade saani soetamiseks (Põhivara soetuseks saadavast sihtfinantseerimisest). Valla eelarve vahenditest lisandub 5 000 eurot.

Põhivara soetuseks antavaks sihtfinantseerimiseks ehk toetuste eraldamiseks on planeeritud kokku 118 708 eurot.

Hajaasustuse programmile antav toetus moodustab kokku 24 288 eurot, millest 14 288 eurot moodustavad vallaeelarve vahendid ja 10 000 eurot riigilt eraldatud vahendid.

Projekti „Essu küla Tammispea tee piirkonna vee- ja kanalisatsioonitorustiku rekonstrueerimine“ toetuse II osamakseks on 2017.aastal planeeritud 11 320 eurot. 2016.aasta eelarve vahenditest tasuti I osamakse summas 19 430 eurot. Tööde teostamise tähtaeg on 2017.aasta sügisel.

Projekti „Tõrremäe-Veltsi-Haljala kergliiklustee ehitamine“ kogumaksumuseks on 1 673 844 eurot. Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse (EAS) toetus projektile on 85% ehk 1 422 767 eurot , omaosaluseks (15%) kujuneb kokku 251 077 eurot. Selles moodustab Rakvere valla omaosalus 167 989 eurot ja Haljala valla omaosalus 83 088 eurot. Esialgne hinnanguline Haljala valla omaosalus projektis oli 102 000 eurot.

Finantstulude laekumine moodustab kokku 100 eurot.

Vallal on avatud arvelduskontod SEB Pangas, Swedbankis ja Danske Bankis. Tulu laekub vahendite hoiustamisest üleöödeposiidina ja tähtajalise hoiusena.

Finantskulude tasumiseks on eraldatud kokku 18 049 eurot.

Finantskuludeks on pikaajaliste laenu intressid.

Finantseerimistegevus

Haljala Kooli uue hoone projekteerimiseks ja ehitamiseks ning kergliiklustee ehitamisega seotud kaasfinantseeringuks on kavandatud uue pikaajalise laenu võtmine kogusummas 1,6 miljonit eurot tagastamise tähtajaga 15.aastat. Intressimääraks koos 6 kuu EURIBORiga on planeeritud 1,500%.

2017.aastal on laenu kasutamise summaks planeeritud 580 000 eurot. Laen võetakse ja kasutatakse juhul, kui uue kooli projekteerimine ja ehitustööd peaksid nõudma kulutuste katmist käesoleval eelarveaastal. Lisaks omaosaluse katmisele on planeeritud ka sildfinantseeringu laenu võtmine ja kasutamine. Sildfinantseerimine tähendab seda, et pank annab toetuse summa ettevõtte kasutusse enne selle väljamaksmist toetuse andja poolt. Panga vahendite kasutusele võtmisel tuleb projekti täideviijal esitada pangale samad kuludokumendid, mis toetuse andjale. See tähendab seda, et panga poolt väljamakstud summa eest tehtud kulutused peavad olema kooskõlas toetuse andja poolt heakskiidetud kulutustega. Kuluks on intressikulud perioodi eest, mil laenu kasutatakse.

Seisuga 31. detsember 2016 moodustasid eelnevatel aastatel võetud laenu tasumata võlakohustused kokku 225 146 eurot, millest 2017. aastal kuulub tasumisele 73 216 eurot. Kuludesse on planeeritud ka uue laenu põhiosade tasumine summas 54 350 eurot. Kui uut laenu 2017.aastal ei võeta, siis ei toimu ka uue laenu põhiosade tasumist!

Likviidsed varad

Seisuga 31. detsember 2016 moodustas valla arvelduskontodel ja sularahana valla kassas likviidsete varade jääk kokku 310 731 eurot. 2017.aasta eelarve kulude katmiseks on kaasatud 218 490 eurot likviidseid varasid. Seisuga 31.12.2017 moodustab prognoositav likviidsete varade jääk 92 241 eurot.

Õie Kelder
Haljala Vallavalitsuse
finantsnõunik